

ΘΕΜΑ 23<sup>ο</sup>  
(ΙΣΟΚΡΑΤΗΣ, Περί Ειρήνης 63-66)

Ἄ μὲν οὖν ὑπάρχειν δεῖ τοῖς μέλλουσιν εὐδαιμονήσειν, τὴν εὐσέβειαν καὶ τὴν σωφροσύνην καὶ τὴν δικαιοσύνην καὶ τὴν ἄλλην ἀρετὴν, ὀλίγω πρότερον εἰρήκαμεν· ὡς δ' ἂν τάχιστα πρὸς τὸ τοιοῦτοι γενέσθαι παιδευθεῖμεν, ἀληθὲς μὲν ἐστὶ τὸ ῥηθησόμενον, ἴσως δ' ἂν ἀκούσασιν ὑμῖν δεινὸν εἶναι δόξειεν καὶ παρὰ πολὺ τῆς τῶν ἄλλων ἐξηλα-

5 λαγμένον διανοίας. Ἐγὼ γὰρ ἡγοῦμαι καὶ τὴν πόλιν ἡμᾶς ἄμεινον οἰκήσειν καὶ βελτίους αὐτοὺς ἔσεσθαι καὶ πρὸς ἀπάσας τὰς πράξεις ἐπιδώσειν, ἣν παυσώμεθα τῆς ἀρχῆς τῆς κατὰ θάλατταν ἐπιθυμοῦντες. Αὕτη γὰρ ἐστὶν ἡ καὶ νῦν εἰς ταραχὴν ἡμᾶς καθιστᾶσα καὶ τὴν δημοκρατίαν ἐκείνην καταλύσασα μεθ' ἧς οἱ πρόγονοι ζῶντες εὐδαιμονέστατοι τῶν Ἑλλήνων ἦσαν, καὶ σχεδὸν ἀπάντων αἰτία τῶν κακῶν ὧν αὐτοὶ τ' ἔχομεν

10 καὶ τοῖς ἄλλοις παρέχομεν. Οἶδα μὲν οὖν ὅτι χαλεπὸν ἐστὶν δυναστείας ὑπὸ πάντων ἐρωμένης καὶ περιμαχίτου γεγεννημένης κατηγοροῦντα δοκεῖν ἀνεκτόν τι λέγειν· ὅμως δ' ἐπειδὴ περ ὑπεμείνατε καὶ τοὺς ἄλλους λόγους, ἀληθεῖς μὲν ὄντας, φιλαπεχθήμονας δὲ, καὶ τοῦτον ὑμῶν ἀνασχέσθαι δέομαι, καὶ μὴ καταγνώναί μου τοιαύτην μανίαν, ὡς ἄρ' ἐγὼ προειλόμην ἂν διαλεχθῆναι πρὸς ὑμᾶς περὶ πραγμάτων οὕτω παραδόξων

15 εἰ μὴ τι λέγειν ἀληθὲς εἶχον περὶ αὐτῶν. Νῦν δ' οἶμαι πᾶσιν φανερόν ποιήσειν ὡς οὔτε δικαίας ἀρχῆς ἐπιθυμοῦμεν οὔτε γενέσθαι δυνατῆς οὔτε συμφερούσης ἡμῖν.

## ΣΧΟΛΙΑ

- 1 Ἄ...δεῖ: αναφορική πρόταση σε θέση πλάγιας ερώτησης καθώς το αναφορικό 'ἄ' μπορεί να σημαίνει άλλοτε 'τα οποία', αλλά και άλλοτε 'ποιά' με προκρινόμενη εδώ τη δεύτερη ερμηνεία ως πιο συμβατή. Αν η πρόταση αυτή ακολουθούσε μετά το ρ. 'εἰρήκαμεν', πάλι θα ήταν αναφορική – πλάγια ερώτηση, αλλά θα λειτουργούσε και ως το φυσιολογικό αντικείμενο του ρ. Τώρα επειδή προηγείται λειτουργεί και ως προσδιορισμός της αναφοράς, 'ὅσον αφορά ποιά πράγματα πρέπει να υπάρχουν...'. Ἄ: αιτιατική πληθυντικού του ουδετέρου ως υποκείμενο στο απαρέμφατο 'ὑπάρχειν'. ὑπάρχειν: υποκ. στο απρόσωπο 'δεῖ'. τοῖς μέλλουσιν: ἐναρθρη μτχ. ως ουσιαστικό – δοτική προσωπική. τὴν εὐσέβειαν...τὴν σωφροσύνην ... τὴν δικαιοσύνην...τὴν...ἀρετὴν: τέσσερις αιτιατικές ως ἐπεξηγήσεις στο 'Ἄ'.
- 2 ὡς δ' ἂν...παιδευθεῖμεν: πλάγια ερώτηση. Αν ακολουθούσε μετά την κύρια πρόταση, θα λειτουργούσε ως ἐξήγηση στην μτχ. 'τὸ ῥηθησόμενον'. Τώρα ὅμως επειδὴ προηγείται λειτουργεῖ προεξαγγελτικά. ἂν... παιδευθεῖμεν: δυνητική ευκτική για τον δυνατόν στο παρόν & μέλλον. ὀλίγω: δοτική του μέτρου.

- 3 **πρὸς τὸ...γενέσθαι:** εμπρόθετος προσδιορισμός του σκοπού, με έναρθρη μτχ. ως ουσιαστικό. Ενν. υποκ. στο απαρέμφατο είναι το 'ἡμᾶς'. **τοιούτοι:** κατηγορούμενο. **τὸ ῥηθησόμενον:** ενν. 'ὑπ' ἐμοῦ'· έναρθρη μτχ. ως υποκείμενο στο 'ἔστι'. Είναι όμως και ενν. υποκείμενο στο ρ. 'ἄν δόξειεν' της επόμενης κύριας πρότασης.
- 4 **ἴσως δ' ἂν...δόξειεν:** κύρια πρόταση με δυνητική ευκτική για το δυνατόν στο παρόν & μέλλον. **ἀκούσασιν ὑμῖν:** η έναρθρη μτχ. είναι χρονική, με υποκ. την δοτική 'ὑμῖν', η οποία λειτουργεί ως δοτική προσωπική στο έκφραση 'δεινὸν εἶναι'. Υποκείμενο στο ρ. 'δόξειεν' ενν. η μτχ. 'τὸ ῥηθησόμενον'. **δεινὸν εἶναι.:** δεν πρόκειται για απρόσωπη έκφραση, γιατί το 'εἶναι' έχει ως υποκείμενό του το ενν. υποκείμενο του ρ. 'δόξειεν', που είναι η ονομαστική πτώση 'τὸ ῥηθησόμενον', οπότε και το 'δεινὸν' είναι επίσης ονομαστική ως κατηγορούμενο στο απαρέμφατο, 'τὸ ῥηθησόμενον ἂν δόξειεν εἶναι δεινόν'. **καὶ...ἐξηλλαγμένον :** επίσης κατηγορούμενο στο 'εἶναι'. **παρὰ πολύ:** η πρόθεση 'παρὰ + αιτιατική' δηλώνει τρόπο, 'ιδιαιτέρως πολύ', και υπονοείται πάντοτε μία ακόλουθη σύγκριση, 'οὐ γὰρ ῥόμην ἔγωγε οὕτω παρ' ὀλίγον ἔσεσθαι ἀλλὰ παρὰ πολύ, Πλ. Ἀπολ. 36α5· καὶ ἐνίκησαν οἱ Κερκυραῖοι παρὰ πολύ, Θουκ. 1,29,5'. **τῆς...διανοίας:** γενική συγκριτική δίπλα στην μτχ. 'ἐξηλλαγμένον > ἐξηλλαγμένος εἰμί τινος = εἶμαι διαφορετικός σε σύγκριση με κάποιον'. **τῶν ἄλλων:** ενν. 'ἀνθρώπων', συντάσσεται με την γεν. 'τῆς διανοίας' ως γενική υποκειμενική.
- 5 **τὴν πόλιν:** αντικ. στο 'οἰκήσειν'. **ἡμᾶς:** υποκ. στο 'οἰκήσειν'. **ἄμεινον:** επίρρ. τροπικό (εὔ, ἄμεινον, ἄριστα). **οἰκήσειν:** αντικ. στο 'ἡγοῦμαι'. **βελτίους:** αντί για 'βελτίονας', κατηγορούμενο. **αὐτούς:** κατηγορ. προσδιορισμός στο ενν. υποκ. του επόμενου παρεμφάτου 'ἡμᾶς'. **ἔσεσθαι:** αντικ. στο ρ. 'ἡγοῦμαι'.
- 6 **πρὸς ἀπάσας τὰς πράξεις:** 'και σε σχέση με όλες γενικώς τις ενέργειες'. **ἐπιδώσειν:** τρίτο στην σειρά αντικ. του 'ἡγοῦμαι'. **ἦν παυσώμεθα:** υποθετική πρόταση με απόδοση τα τρία προηγούμενα απαρέμφατα ως αντικ. στο ρ. Πλάγιος υποθετικός λόγος του προσδοκωμένου. **τῆς ἀρχῆς:** συντάσσεται με την μτχ. 'ἐπιθυμοῦντες' ως αντικείμενο σε γενική πτώση.
- 7 **τῆς κατὰ θάλατταν:** έναρθρος εμπρόθετος προσδιορισμός που δηλώνει την αναφορά. Η γενική πτώση τον καθιστά ουσιαστικό σε γενική πτώση, και λειτουργεί ως παράθεση στην προηγούμενη γενική. **ἐπιθυμοῦντες:** κατηγορηματική μτχ. συνημμ. στο ενν. υποκ. του 'παυσώμεθα' που είναι το 'ἡμεῖς'. **Αὕτη γὰρ ἔστιν ἡ...καθιστᾶσα καὶ...<ῆ> καταλύσασα:** Λέγοντας 'αὕτη' ενν. 'ἡ ἀρχή', συνεπώς έχουμε δυο έναρθρες ονομαστικές υποψήφιες τόσο για Υ, όσο και για Κ. Το 'Αὕτη' είναι το υποκ. και οι δυο έναρθρες μτχ. είναι ως ουσιαστικά τα δυο κατηγορούμενα. **εὐδαιμονέστατοι:** έναρθρη μτχ. ως κατηγορούμενο.
- 8 **μεθ' ἧς...ἦσαν:** αναφορική επιρρ. πρόταση της συνοδείας. **ζῶντες:** συνημμ. επιρρ. μτχ., χρονική, 'ὅσο ζούσαν'. **τῶν Ἑλλήνων:** η γενική συντάσσεται με το έναρθρο επίθετο υπερθετικού βαθμού και δηλώνει όχι διαίρεση, αλλά σύγκριση.
- 9 **ἀπάντων:** κατηγορ. προσδιορισμός. **αἰτία:** ο σύνδεσμος 'καὶ' που προηγείται συνδέει τις δυο προηγούμενες έναρθρες μτχ. σε ονομαστική πτώση ως κατηγορούμενα με το 'αἰτία', που είναι κι αυτό επίσης κατηγορούμενο. **τῶν κακῶν:** γενική της αιτίας στο 'αἰτία'. **ὧν αὐτοὶ τ' ἔχομεν:** αναφορική πρόταση με ἔλξη του αναφορικού στην αντωνυμία 'ὧν'. Η ανάλυση: '<τούτων ᾗ> (κακά) ἔχομεν'.
- 10 **καὶ τοῖς ἄλλοις παρέχομεν:** επίσης δευτ. αναφορική πρόταση που συνδέεται με την προηγούμενη με το 'καὶ'. **δυναστείας:** γενική συντασσόμενη με την μτχ. 'κατηγοροῦντα' ως αντικείμενό της. **ὑπὸ πάντων:** εμπρ. προσδ. του ποιητικού αιτίου στην μτχ. 'ἔρωμένης'.

- 11 έρωμένης:** *‘όταν αυτή είναι αγαπητή από όλους’*, επιρρ. χρονική μτχ., συνημμ. στην μτχ. *‘κατηγορούντα’* μέσω της γενικής *‘δυναστείας’*. **καὶ περιμαχίτου γεγεννημένης:** *‘και όταν αυτή γίνεται πολυπόθητη’*. ο *‘καί’* συνδέει τις δυο μτχ., οι οποίες είναι ίδιες συντακτικά. Το επίθετο είναι κατηγορούμενο. **κατηγορούντα:** επιρρ. υποθετική μτχ. με υποκείμενο το ενν. *‘τινά’*, που θεωρείται υποκείμ. του *‘δοκεῖν’*, *‘αν αυτός κατηγορεί’*. **δοκεῖν:** προσωπική σύνταξη του απαρεμφάτου ως υποκειμένου στην απρόσωπη έκφραση *‘χαλεπόν ἐστί = είναι δύσκολο να φαίνεται κάποιος’*. **ἀνεκτόν:** επιθετικός προσδιορισμός. **τι:** σύστοιχο αντικείμενο στο *‘λέγειν’*. **λέγειν:** αντικείμενο στο *‘δοκεῖν’*.
- 12 ἐπειδή περ ὑπεμείνατε:** αιτιολογική πρόταση. **τοὺς ἄλλους λόγους:** αντικ. στο ρ. με την ενδιάμεση αντων. ως επιθ. προσδιορισμό. **ἀληθεῖς μὲν ὄντας:** το επίθετο είναι κατηγορούμενο, και η μτχ. αναλύεται σε αναφορική προσδιοριστική πρόταση στο προηγούμενο *‘λόγους’*. **φιλαπεχθήμονας:** επίσης κατηγορούμενο στην ενν. *πάλι μτχ. ‘ὄντας’*. *‘φιλαπεχθήμων, -μονος < φίλος+ἀπεχθής = αυτός που του προσελκύει επάνω του το μίσος των άλλων, ο μισητός’*
- 13 καὶ τοῦτον:** ενν. *‘τὸν λόγον’*, αντικείμενο στο *‘ἀνασχέσθαι’*. **ὄμῶν:** συντάσσεται με το *‘δέομαι’*. Αν η γενική είναι πρόσωπο, το ρ. σημαίνει *‘παρακαλώ κάποιον’*, ενώ αν είναι πράγμα, *‘χρειάζομαι κάτι’*. **ἀνασχέσθαι:** *‘> ἀνέχομαι’*, αντικείμενο στο *‘δέομαι’*. **μὴ καταγνώναί μου τοιαύτην μανίαν:** το απαρέμφατο είναι αντικ. στο ενν. ρ. *‘δέομαι’*, με την γενική να είναι αντικείμενό του, όπως και η αιτιατική *‘μανίαν’*, με την αντων. να είναι επιθετικός προσδ. *‘και μη καταλογίσετε σε εμένα τέτοιου είδους εμμονή’*.
- 14 ὡς ἄρ’ ἐγὼ προειλόμην ἄν:** ειδική πρόταση ως επεξήγηση στο *‘τοιαύτην μανίαν’* με δυνητική οριστική ιστορικού χρόνου για το αντίθετο του πραγματικού στο παρόν. **διαλεχθήναι:** αντικ. στο *‘προειλόμην ἄν’*. **παραδόξων:** επιθ. προσδ. *‘παράδοξος, -ον = ο μη αναμενόμενος, ο αιφνιδιαστικός’*
- 15 εἰ μή...εἶχον:** υποθετική πρόταση με απόδοση την δυνητική οριστική ιστορ. χρόνου της προηγούμενης ειδικής, και δημιουργεί ένα υποθετικό λόγο του αντίθετου του πραγματικού στο παρόν, ο οποίος επειδή ως απόδοση δεν έχει κύρια πρόταση, αλλά δευτερεύουσα ειδική, είναι Πλάγιος. **τι λέγειν ἀληθές:** το απαρέμφατο είναι αντικ. στο ρ. *‘ἔχω’*, το οποίο όταν συντάσσεται με απαρέμφατο ως αντικείμενό του, έχει την σημασία του *‘δύναμαι’*. Η αντωνυμία είναι σύστοιχο αντικείμενο στο απαρέμφατο, και το επίθετο είναι επιθ. προσδ. *‘αν μπορώ να πω κάτι που είναι αλήθεια’*. **πᾶσιν φανερόν ποιήσειν:** η δοτική είναι δοτική προσωπική στην έκφραση *‘φανερὸν ποιῶ τί τινι’*, το επίθετο είναι κατηγορηματικός προσδιορισμός, *‘πιστεύω ότι θα κάνω ώστε να είναι φανερό σε όλους’*. **ὡς...ἐπιθυμοῦμεν:** ειδική πρόταση, αντικείμενο στο *‘ποιήσειν’*.
- 16 δικαίας ἀρχῆς:** το επίθετο είναι κατηγορηματικός προσδιορισμός και το ουσιαστικό είναι αντικείμενο στο ρ., *‘ὅτι δεν επιθυμούμε εξουσία που να είναι δίκαιη’*, και όχι *‘...που είναι δίκαιη’*. **οὔτε γενέσθαι δυνατῆς:** το επίθετο είναι επίσης κατηγορηματικός προσδιορισμός. Το απαρέμφατο είναι επιρρ. της αναφοράς, *‘οὔτε μια εξουσία που να είναι ικανή να γίνει – να πραγματοποιηθεί’*. **συμφερούσης:** επίσης κατηγορηματικός προσδιορισμός, *‘και η οποία οὔτε να είναι προς το συμφέρον μας’*.

## ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

- 5 «ἤγοῦμαι καὶ τὴν πόλιν ἡμᾶς ἄμεινον οἰκήσειν καὶ βελτίους αὐτοὺς ἔσεσθαι καὶ πρὸς ἀπάσας τὰς πράξεις ἐπιδώσειν»:** η χρήση του *‘καί’* χρειάζεται ιδιαίτερη προσοχή, γιατί κρίνοντας λανθασμένα την συνδεσμολογία του θα οδηγηθείτε σε εσφαλμένα συντακτικά συμπεράσματα και χαρακτηρισμούς. Στην πρόταση αυτήν υπάρχουν τρεις σύνδεσμοι *‘καί’*, όχι όμως με *συνδετική* σημασία, αλλά με *προσθετι-*

κή, όπως όταν λέμε στα ν.ε. *‘στο μεσημβρινό γεύμα και έφαγα και ήπια’*, όπου τα *‘και’* δεν ενώνουν τα δυο ρήματα, αλλά προσθέτουν ανεξάρτητες πληροφορίες στο *‘μεσημβρινό γεύμα’*. Αυτό σημαίνει ότι τα δυο ρ. *‘έφαγα’* & *‘ήπια’* είναι ανεξάρτητα το ένα από το άλλο χωρίς την έννοια ότι το ένα ήταν συνέχεια ή προσθήκη στο άλλο. Αν όμως πω *‘στο μεσημβρινό γεύμα έφαγα και ήπια’*, τώρα ο *‘και’* συνδέει τα δυο ρ. εν σειρά, και φαίνεται ότι οι δυο αυτές πράξεις έγιναν η μία ως συνέχεια της άλλης. Στο συγκεκριμένο χωρίο οι σύνδεσμοι *‘καί’* προσθέτουν στο ρ. *‘ήγοῦμαι’* τρεις ανεξάρτητες πληροφορίες: *‘καί οικήσιν, καί ἔσσεσθαι, καί ἐπιδώσιν = πιστεύω ότι και θα κατοικήσουμε...και θα είμαστε...και θα προοδεύσουμε’*.

- 7 **«Αὕτη γάρ ἔστιν ἡ καὶ νῦν εἰς ταραχὴν ἡμᾶς καθιστᾶσα καὶ τὴν δημοκρατίαν ἐκείνην καταλύσασα»:** Ένα πρόβλημα ιδιαίτερα σοβαρό είναι η εννοιολογική αποκατάσταση των αντωνυμιών. Είναι λάθος η μετάφραση των αντωνυμιών με την ν.ε. απόδοση *‘αυτός, αυτή, αυτά, αυτών, κτλ’* χωρίς να έχει αποκατασταθεί από πριν το πρόσωπο ή το πράγμα στο οποίο αυτές αναφέρονται μέσα στο κείμενο. Και μάλιστα το πρόβλημα γίνεται ακόμη μεγαλύτερο με την γενική *‘τούτων’*, η οποία κρύβει και τα τρία γένη. Αν σε ένα χωρίο, όπως το συγκεκριμένο, βρεθούν δυο ονομαστικές εκ των οποίων η μια είναι αντωνυμία και η άλλη έναρθρη μτχ., και είναι και δυο ονομαστικές υποψήφιας για τις θέσεις Y & K, η νοηματική αποκατάσταση της αντωνυμίας είναι κάτι παρά πάνω από επιβεβλημένη. Στο συγκεκριμένο χωρίο για τις θέσεις Y&K έχουμε δυο ονομαστικές, την αντωνυμία *‘Αὕτη’* και την μτχ. *‘ἡ καταλύσασα’*. Πρώτον, πρέπει να αποκατασταθεί νοηματικά η αντωνυμία *‘Αὕτη = ἡ ἀρχή = ἡ ἐξουσία’*. δεύτερον, να ελεγχθεί τι από τα δυο θέλει να μας πληροφορήσει το κείμενο: 1<sup>ο</sup>) *‘ποιά είναι αρχή ἡ ἀρχή = ἡ ἐξουσία;’*, ἡ 2<sup>ο</sup>) *‘ποιά είναι ἡ καταλύσασα = αὐτή που κατέλυσε το δημοκρατικό πολίτευμα;’* Αν θέλει να πει το 1<sup>ο</sup>), τότε η αντωνυμία είναι το K, και η έναρθρη μτχ. είναι το Y. Αν όμως θέλει να πει το 2<sup>ο</sup>), τότε η αντωνυμία είναι το Y, και η έναρθρη μτχ. είναι το K. Έτσι όπως είναι το κείμενο φαίνεται λογικότερη η 2<sup>η</sup>) λύση.
- «καὶ νῦν»:** ο συγκεκριμένος *‘καί’* δεν συνδέει ούτε προσθέτει· έχει *‘επιδοτική’* χρήση και σημαίνει *‘ἀκόμη και...<τόρα>.’*
- «ἡ...καθιστᾶσα καὶ...καταλύσασα»:** ο συγκεκριμένος *‘καί’* ὄντως συνδέει τις δυο μτχ. ίδιες συντακτικά.
- 9 **«καὶ...αἰτία»:** ο σύνδεσμος *‘καί’* συνδέει τα δυο κατηγορούμενα, *‘ἡ καθιστᾶσα καὶ καταλύσασα’* με το επίσης κατηγορούμενο *‘αἰτία’*.
- 11 **«ἔρωμένης καὶ...γεγεννημένης»:** ο *‘καί’* συνδέει παρατακτικά τους δυο
- 12 **«καὶ τοὺς ἄλλους λόγους»:** ο συγκεκριμένος *‘καί’* λειτουργεί *‘προσθετικά’* και δεν συνδέει τίποτε, *‘επειδὴ υπομείνατε <εκτός των υπολοίπων> και τους άλλους λόγους’*.
- «ἀληθεῖς μὲν...φιλαπεχθήμονας δὲ»:** οι *‘μὲν ~ δὲ’* συμπλέκουν αντιθετικά τα δυο επίθετα.
- 13 **«καὶ τοῦτον»:** επίσης *‘προσθετικός’* σύνδεσμος, *‘ανεχθείτε επίσης και τοῦτον τον λόγο’*.
- «καὶ μὴ καταγῶναί μου τοιαύτην μανίαν»:** όταν ο *‘καί’* λειτουργεί συνδετικά μεταξύ δυο συντακτικών ὁρων, τότε δεν μπορεί να μπει κόμμα ανάμεσά τους. Για να είναι όμως *‘ὅμοιοι’* δυο συντακτικοί ὅροι δεν αρκεί μόνο να έχουν την ίδια λειτουργική χρήση ἢ ἔστω ονομασία, αλλά και να έχουν την ίδια συντακτική δομή. Δηλ. εδώ ο *‘καί’* φαίνεται ότι συνδέει τα δυο απαρέμφατα, *‘ανασχέσθαι ~ μὴ καταγῶναί’*, τα οποία είναι ὄντως και τα δυο αντικείμενα στο ρ. *‘δέομαι’*. Τότε γιατί ο εκδότης έβαλε κόμμα ανάμεσα τους; Διότι απλούστατα συνέβη αυτό που είπα πριν λίγο, δηλ. τα δυο αυτά απαρέμφατα μπορεί ὄντως να είναι ίδια από την άποψη της συντακτικής ονομασίας, χρήσης και εξάρτησης, όμως ακολουθούν διαφορετική δική του σύνταξη το καθ’ ένα, καθώς το *μὲν ‘ανασχέσθαι’* δέχεται ως αντικείμενο το *‘τοῦτον’*, ενώ το *‘μὴ καταγῶναί’* παίρνει ως αντικείμενο τα *‘μου ~ μανίαν’*.
- 15 **«οὔτε δικαίας...οὔτε...δυνατῆς οὔτε συμφερούσης»:** οι σύνδεσμοι *‘οὔτε’* συνδέουν παρατακτικά τα επίθετα και δεν έχουν καμία σχέση με το ρήμα ἢ το απαρέμφατο ἢ την μτχ.

## ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Όσον αφορά ποιά πράγματα πρέπει να υπάρχουν σ' εκείνους που σκοπεύουν να ευτυχήσουν, δηλ. η ευσέβεια και η εγκράτεια και η δικαιοσύνη και η άλλη αρετή, λίγο πιο πριν συζητήσαμε. Τώρα όσον αφορά πώς είναι δυνατόν να εκπαιδευθούμε εμείς με σκοπό να γίνουμε τέτοιου είδους άνθρωποι, είναι αληθές αυτό το οποίο θα λεχθεί, όμως είναι δυνατόν να φανεί πως είναι δύσκολο σε σας, όταν το ακούσετε, και πάρα πολύ διαφορετικό από την αντίληψη των υπολοίπων ανθρώπων. Εγώ λοιπόν πιστεύω ότι και θα κατοικήσουμε την πόλη μας με τον καλύτερο τρόπο, και θα γίνουμε εμείς καλύτεροι άνθρωποι, και θα προοδεύσουμε σε σχέση με κάθε μας ενέργεια, αν πάψουμε να επιδιώκουμε την κυριαρχία στην θάλασσα. Γιατί αυτή ακριβώς η κυριαρχία είναι εκείνη που και τώρα μας έχει φέρει σε τέτοια αναστάτωση, αλλά και αυτή που κατέστρεψε εκείνη την δημοκρατία με την οποία οι πρόγονοί μας όσο ζούσαν ήταν οι πιο ευτυχισμένοι συγκριτικά με τους άλλους Έλληνες, αλλά και κατά κάποιον τρόπο είναι υπεύθυνη για τις δυστυχίες τις οποίες και εμείς οι ίδιοι έχουμε αλλά και στους άλλους προξενούμε. Γνωρίζω όμως καλά ότι είναι δύσκολο να φαίνεται κάποιος ότι λέει κάτι ανεκτό, αν κατηγορεί μία πολιτική δύναμη, όταν αυτή είναι αγαπητή από όλους, και έχει γίνει αντικείμενο επιδίωξης. Όμως επειδή ακριβώς υπομείνατε και τους άλλους λόγους, οι οποίοι ήταν αληθινοί, αλλά όμως συγκέντρωναν επάνω τους την αντιπάθεια, σας παρακαλώ να ανεχθείτε και αυτόν, και να μη μου καταλογίσετε τέτοιου είδους εμμονή, πως δηλ. εγώ θα ήταν δυνατόν να επιλέξω να συζητήσω μαζί σας για ζητήματα τόσο αναπάντεχα, αν δεν μπορούσα να πω κάτι που είναι αληθινό γι' αυτά τα ζητήματα. Τώρα όμως πιστεύω ότι θα καταστήσω σε όλους φανερό πως ούτε εξουσία που να είναι δίκαιη επιθυμούμε, ούτε που να μπορεί να εξελιχθεί ως τέτοια, ούτε που να είναι συμφέρουσα σε μας.